

ETKİNLİKLERDE SAĞIR VE İŞİTME KAYIPLILAR İÇİN ERİŞİLEBİLİRLİK: (Güncelleme 21.09.2022)

Etkinlik öncesi:

1. Halk Eğitim Merkezlerine gidip 200 ve 120 saatlik belge alan herkes akıcı, nitelikli ve doğru çeviri yapamıyor. Alanda uzun yıllar çalışarak deneyim kazanılması gerekiyor. Annesi babası sağır olduğu için bebekliklerinden itibaren işaret dili ile büyümüş olan Coda (Children Of Deaf Adults) dediğimiz bazı çevirmenler baştan avantajlı olmaktadır. Dolayısıyla çevirmenlerin seçiminde alandaki STK'lara danışılarak referans alınması tavsiye edilir
2. Sadece işaret dili çevirmeninin anlattığı, festivale girişin ücretsiz olduğuna, festivalde çevirmenler olacağına, seminerlerde çevirmenin rahat izlenebilmesi için ön koltuklarda kontenjan ayrıldığına, TİD TERCÜMAN yaka kartlı görevliler bulabileceklerine dair bir bilgilendirme videosu hazırlanmalı. Bu video stk'larla, sosyal medyada paylaşılmalıdır.
3. Tanıtım-duyuru videolarında dış ses varsa Türkçe altyazısı olmalı. İşitme cihazına rağmen konuşmaları anlamakta zorlanan bireylerde mevcuttur. Bu yapılamıyorsa sosyal medyada paylaşılan videoların açıklama metinlerinde dış seslerin deşifresi yazılmalıdır..
4. Broşürlerde ve post tasarımlarında seminerler, atölyeler, müzikler vs. etkinlikler birbirini ayıran ikonlar ve renklerle vs. vurgulanmalıdır. **(Örnek bkz. görsel 1)** Tanıtım broşürlerinde-postlarda "TİD Tercüman Var" yazısı bir el ikonu ile yer almalıdır. **(Örnek bkz. görsel 2)**
5. Duvarlarda veya ayaklı yönlendirme tabelalarında, "Seminer Salonlarına Gider", "Atölye Salonlarına Gider" gibi cümleler yazmalı ve ok işaretleri ile yön belirtilmeli.
6. Danışmada görevli veya sahada dolaşan işaret dili çevirmenlerinin üzerinde büyük punto ile "TİD TERCÜMAN" yazan yaka kartı veya kokart olmalı. Böylece acil çevirmen, bilgi ihtiyacı olan katılımcılar hemen farkedebilir, çevirmeni tanıyabilir.
7. Salonda indüksiyon döngü sistemi varsa etkinlik alanında, broşürde, post tasarımlarında belirtilmeli. **(Örnek bkz. görsel 3)**
8. Palantypist-stenograf tarafından verilecek canlı deşifre hizmetinin verimli kullanımı için yazıların görüleceği ekran-perdenin yeri önceden belirlenmeli. Hem barkovizyonun görüşünü kapatmayacak hem de işitme kayıplı bireylerin okumasını sağlayacak bir noktada kurulum yapılmalıdır.

Etkinlik sırasında:

1. İşaret dili çevirmenleri aydınlıkta, hemen farkedilebilir bir konumda olmalı. Ellerin belirgin olması açısından çevirmenlerin koyu renk giyinmesi önerilir.
2. İşaret dili çevirmeninin işaret ve mimiklerini yakından izlemek isteyen sağır katılımcılar için çevirmenin karşısındaki koltuklarda protokol gibi yer ayrılmalı. Bu koltuklar üzerine işitme engelli ikonu konulup koltukların sağırılar için ayrıldığı belirtebilir. **(Örnek bkz. görsel 4)**
3. Konferans/seminerlerde konuşmaları anlamakta zorlanan bireyler için konuşmaları yazan canlı deşifre palantypist/stenograf hizmeti verilebilir. Projeksiyonda okuyabilirler.
4. Canlı yayın sırasında sahnenin görüntüsü/kadrajı içinde çevirmen görülmeli. Veya mümkünse çevirmen sağ alt tarafta daha yakından gösterilmeli. **(Örnek bkz. görsel 5)**
5. Ses karıştırma konsol paneline-ses mikserine bir aux kablosu ile anlamayı kolaylaştıran yardımcı teknoloji olan mini mikrofonu takıp kullanmak isteyen işitme cihazı kullanıcısı bireyler olabilir. Görevli teknisyenler ayarda ve kontrolde yardımcı olmalı. (Kablo genelde output, aux 2'ye takıldığında konuşmalar net şekilde gelmektedir. **(Örnek bkz. Görsel 6)** Atölyelerde kolaylaştırıcının yakasına takmak isteyenlere anlayış gösterilmelidir.
6. Yabancı konuşmacılar varsa simultane çeviriler yapılacaksa çeviri cihazına mini mikrofon takılarak, mini mikrofonun müzik moduna geçip, çeviri cihazında Türkçe konuşma kanalını geçerek kullabilecekleri tavsiye edilebilir. Bu faydalı ipucu genelde bilinmiyor.
7. Anonsları anlamakta zorlananlar için ekranlarda yazılı duyurular/uyarılar yapılabilir. "Etkinlik saat 13.00'de başlayacaktır." gibi.

Etkinlik sonrasında önerilerimiz:

1. Anket linki gönderilecek ise sorular kısa, günlük hayata, yakın sade bir dil ile hazırlanmalıdır. Somut ifadeler kullanılmalıdır. Anadilleri işaret dili olduğu için yazılı soruları anlamakta zorlanmaktadır.

İLETİŞİMDE DOĞRU TUTUM VE YAKLAŞIMLAR:

1. İşitme kayıplı bireylerden bazıları “dudak okuma” yaptıkları için yüzyüze ve yavaş konuşulmalıdır.
2. Konuşurken ağız kapatılmamalı. Sakız gibi konuşmanın anlaşılmasını zorlaştıracak unsurlar olmamalıdır. Cümleler kısa ve sade olmalıdır.
3. Normal bir ses tonu ile konuşulmalıdır. Bağırarak konuşmak anlamaya yardımcı olmadığı gibi karşı tarafı rencide eden bir davranış biçimidir.
4. Aydınlık bir ortamda bulunmalı, yüze ışık gelmelidir.
5. Cihaz kullanıcısı işitme kayıplı bireyler söylenenin tekrar edilmesi istediğinde anlayış ile karşılanmalıdır.
6. Cümleler yine anlaşılıyorsa bir kalem-kağıtla veya cep telefonundaki not uygulaması ile yazarak gösterilebilir.
7. Eğitim ortamlarında sınav tarihi gibi önemli haberleri kaçırabileceğinden dolayı ayrıca tahtaya mutlaka sınav, sözlü vs. tarihleri yazılmalıdır. Toplantı esnasında odaklanmanın dağılmaması için işitme kayıplı birey ile sadece bir kişi konuşmalıdır.
8. Sağır bireyin dikkatini çekmek için kibarca omuzuna dokunun ya da elinizle işaret edin. İletişim yollarını sorunuz. (İşaret dili tercümanı mı? Yazarak anlaşmak mı?) İşaret dilini çeviren tercümanla değil, doğrudan sağır bireyin yüzüne bakarak iletişim kurunuz.
9. Konuşmanızı daha iyi anlamak için yanınıza mini-mikrofon takmak isteyen işitme cihazı ve biyonik kulak kullanıcılarının taleplerini red etmeyiniz

Detaylı bilgi, çevirmen, palantypist vs. ihtiyaçlarımız için:
İşitme Engelliler ve Aileleri Derneği ied@ied.org.tr 0538 224 40 38

Hazırlayan: Onur CANTİMUR

Örnek görsel 1	Örnek görsel 2	Örnek görsel 3																																																																																																						
 <p>02.07</p> <table border="1"><thead><tr><th></th><th>MARMARA</th><th>DOLMABAĞÇE C</th><th>DOLMABAĞÇE A</th><th>DOLMABAĞÇE B</th><th>SAHNE</th></tr></thead><tbody><tr><td>10.30-11.00</td><td>Açılış konuşması</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>11.00-11.30</td><td>Sivil toplum hareketleri soruyor: Yabancı gelecekteki rolünüz nedir?</td><td></td><td></td><td>Birlikte yaşam günceli</td><td></td></tr><tr><td>11.30-12.00</td><td></td><td>Bir arada yaşam için kılınır ve sanat</td><td></td><td>*Atölye dili Türkçe</td><td>*90 yaş üzeri</td></tr><tr><td>12.00-12.30</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>12.30-13.00</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>13.00-13.30</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>13.30-14.00</td><td>Nefret söyleminin önlenmesi: Yabancı haberlerin mücadele yöntemleri</td><td>İnsan hakları bağlamında sosyal adaletle mücadele</td><td>Sözlü tarih anlatımları</td><td>Aktivistliktenizi izleyin</td><td>İstanbul Sosyopolitik Akademi</td></tr><tr><td>14.00-14.30</td><td></td><td></td><td>*Atölye dili İngilizce</td><td>*Atölye dili Türkçe</td><td></td></tr><tr><td>14.30-15.00</td><td></td><td>Sivil toplum kuruluşlarından gelenler ve sosyal adaletle mücadele</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>15.00-15.30</td><td>İnsan hakları konusunda filantropi tartışmaları</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>15.30-16.00</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>16.00-16.30</td><td>Birlikte yaşam</td><td></td><td>Tarihinin etkisi</td><td>Kapalıya dil atölyesi</td><td></td></tr><tr><td>16.30-17.00</td><td>Kadın ve LGBTI+ hareketinin geleceği üzerine tartışma</td><td>Bir arada yaşam hikâyeleri / Aktivistlerin yaratıcıları</td><td></td><td>*Atölye dili Türkçe</td><td></td></tr><tr><td>17.00-17.30</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>17.30-18.00</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>18.00-20.00</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>İftar</td></tr></tbody></table> <p>03.07</p> <p>■ panel / konuşma ■ atölye ■ konser</p>		MARMARA	DOLMABAĞÇE C	DOLMABAĞÇE A	DOLMABAĞÇE B	SAHNE	10.30-11.00	Açılış konuşması					11.00-11.30	Sivil toplum hareketleri soruyor: Yabancı gelecekteki rolünüz nedir?			Birlikte yaşam günceli		11.30-12.00		Bir arada yaşam için kılınır ve sanat		*Atölye dili Türkçe	*90 yaş üzeri	12.00-12.30						12.30-13.00						13.00-13.30						13.30-14.00	Nefret söyleminin önlenmesi: Yabancı haberlerin mücadele yöntemleri	İnsan hakları bağlamında sosyal adaletle mücadele	Sözlü tarih anlatımları	Aktivistliktenizi izleyin	İstanbul Sosyopolitik Akademi	14.00-14.30			*Atölye dili İngilizce	*Atölye dili Türkçe		14.30-15.00		Sivil toplum kuruluşlarından gelenler ve sosyal adaletle mücadele				15.00-15.30	İnsan hakları konusunda filantropi tartışmaları					15.30-16.00						16.00-16.30	Birlikte yaşam		Tarihinin etkisi	Kapalıya dil atölyesi		16.30-17.00	Kadın ve LGBTI+ hareketinin geleceği üzerine tartışma	Bir arada yaşam hikâyeleri / Aktivistlerin yaratıcıları		*Atölye dili Türkçe		17.00-17.30						17.30-18.00						18.00-20.00					İftar	<p>TİD TERCÜMAN VAR</p> 	<p>Burada işitme cihazı kullanıcıları için işitme döngü sistemi bulunmaktadır. Bu hizmetten faydalanmak için lütfen işitme cihazınızı "T" moduna alın.</p> <p>An induction loop is provided for the benefit of hearing aid users. To use please switch your hearing aid to "T"</p>
	MARMARA	DOLMABAĞÇE C	DOLMABAĞÇE A	DOLMABAĞÇE B	SAHNE																																																																																																			
10.30-11.00	Açılış konuşması																																																																																																							
11.00-11.30	Sivil toplum hareketleri soruyor: Yabancı gelecekteki rolünüz nedir?			Birlikte yaşam günceli																																																																																																				
11.30-12.00		Bir arada yaşam için kılınır ve sanat		*Atölye dili Türkçe	*90 yaş üzeri																																																																																																			
12.00-12.30																																																																																																								
12.30-13.00																																																																																																								
13.00-13.30																																																																																																								
13.30-14.00	Nefret söyleminin önlenmesi: Yabancı haberlerin mücadele yöntemleri	İnsan hakları bağlamında sosyal adaletle mücadele	Sözlü tarih anlatımları	Aktivistliktenizi izleyin	İstanbul Sosyopolitik Akademi																																																																																																			
14.00-14.30			*Atölye dili İngilizce	*Atölye dili Türkçe																																																																																																				
14.30-15.00		Sivil toplum kuruluşlarından gelenler ve sosyal adaletle mücadele																																																																																																						
15.00-15.30	İnsan hakları konusunda filantropi tartışmaları																																																																																																							
15.30-16.00																																																																																																								
16.00-16.30	Birlikte yaşam		Tarihinin etkisi	Kapalıya dil atölyesi																																																																																																				
16.30-17.00	Kadın ve LGBTI+ hareketinin geleceği üzerine tartışma	Bir arada yaşam hikâyeleri / Aktivistlerin yaratıcıları		*Atölye dili Türkçe																																																																																																				
17.00-17.30																																																																																																								
17.30-18.00																																																																																																								
18.00-20.00					İftar																																																																																																			
																																																																																																								